

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Septima sub Iulio Maximino Ecclesiæ persecutio. Sectio. VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

tradidit, qui etiam scriptor, propterea quod persecutionu tumultus contra nos excitatus mul-
 torum mentes tam grauius perturbaret, Antichristi aduentum ore omnium, atque sermone
 iactatum iam tum appropinquare arbitratus est. Hoc tempore Victor Pontifex Maxi-
 mus, & Leonides pater Origenis, alique innumeri ex Aegypto, & vniuersa The-
 baide, multique eiusdem Origenis discipuli, imo & nonnulla feminae ex iu-
 dem schola: Perpetua item, ac Felicitas, & nobilis scriptor Irenaeus Lugdu-
 nensis Antistes, alique permulti in varijs Imperij prouincijs martyrium subie-
 runt. De ipso vero Origene, eiusque martyrij lubeundi inflammato studio, etiam
 cum adhuc esset adoleſcētulus, & pater eius iam in carcere detineretur, hæc scri-
 bit Euseb. lib. 6. hist. cap. 2. & 3. quæ prætermittenda non duximus. Cum Severus,
 inquit, iam 10. Imperij sui annum ageret, & persecutio: ardor, quos die magis, ma-
 gisque incendere, & ferè infiniti corona decerentur martyri, tantus amor tantaque
 martyrij cupiditas animum Origena, cum adhuc valde tenera esset ætate, occupauit, ut prope
 se vltro offerret periculis, & alacri, ac propenso studio in certamen insiliret, irrueretque: ac
 iam parum aberat, quin per martyrium vitam deseruisset, nisi mater diuina quadam,
 celesti prouidentia, quæ illum ad maximam plurimorum vtilitatem seruabat incolumen im-
 pulsa, enixè eius cupiditati ad necem adeo incitacè percurrenti obstiſſet: ipsa enim primum
 suppliciter orabat, ut mater in ergo amoris misericordiam caperet: vbi autem eum cum iam in-
 telligeret patrem prehensum carere custodi, cupidius ad mortem properantem animaduertens,
 toto enim impetu, & animi conatu ad martyrium ferebatur omni eius Desiderio clam ablato,
 & interiores quosdam adiu recessus abdito, domi eum manere necessario coegit: iste autem, cum
 ardens illa præter ætatem ad martyrium propensio magis, magisque inflamaretur adeo ut quie-
 scere non posset, ad patrem, vbi aliud nihil agere liceret, liceret, quibus eum ad martyrium im-
 pelleret, misit, in quibus eum huius ferè vocibus adhortatus est: Obfirma te pater, martyrium
 fortiter sustine, nec aliud quicquam nostra causa molire. Hactenus Euseb. Perit Severus
 Eboraci in Britannia subactis gentibus, quæ Britannia videbantur infecta, anno
 Imperij ferè 18. morbo grauissimo extinctus iam senex, ut potè post annos ætatis
 65. menses 9. dies 15. Reliquit filios duos Antoninum Bassianum, & Getam, cui &
 ipse in honorem Marci Antonini nomen imposuit.

Leonides Ori-
 genis pater,
 & multi alij
 martyrium
 subeunt.

Eusebius.

Origenes
 martyrij cu-
 piditate ar-
 det.

Origenes ad
 martyrium
 patrem liti-
 ris hortatur.

Septima sub Iulio Maximino Ecclesie persecutio.

SECTIO. VII.

D Vos liberos reliquit Severus Getam, & Bassianum, quorum Bassianus in
 patrem adhuc viuentem contumax, nec minus in fratrem Getam impius,
 quem patre mortuo statim occiderit: itaque Bassianus solus imperium obtinuit,
 dictus a patre dum viueret, Antoninus, ut superius diximus, & ob vestem tala-
 rem e Gallis aduectam, quam populo Romano donauit, Caracalla cognomina-
 tus, vigesimus secundus Romanorum Imperator. Fuit Antoninus Bassianus Ca-
 racalla spectæ clementiæ in pueritia, nam si quando feris obiectos damnatos
 vidit, aut fleuit, auertit oculos, ut refert Aelius Spartianus: egressus pueritiam
 vultu truculentior, Imperator factus etiam effectus crudelior: Alexandri Magni
 admirator fuit: quem collo in læuum humerum deorto reddere cuperet: sexto
 demum Imperij anno, cum caris iter feceret, apud Edessam à milite, qui quas ad
 custodiam sequebatur, interfectus est, animum agens 30. relinquens filium Anto-
 ninum Heliogabalum ex Semia, vel Semiamita consobrina occultè stuprata su-
 scepium in Imperio successorem. Sed antequam is imperaret, inuasis Imperium

II

Antoninus
 Bassianus, 22.
 Rom. Impera-
 tor.

Aelius Spar.

quæ. 11. 13.

*Opilius Ma-
crinus impe-
rator 23.
Iul. Capit.*

Opilius Macrinus præfectus prætorij, cõscius necis Antonini, humili natus loco, & animi, acque oris inuerecundi, seque nunc Seuerum, nunc Antoninum, cum in odio esset omnium, nuncupauit, vt auctor est Iulius Capitolinus, quãuis senatus eum Imperatoris odio Antonini Bassiani libenter acceperit. Asciiuit quãmprimum sibi in Imperio sociũ filium Dis Iumenũ, quem ad beneuolentiam conciliandam Antoninum appellari iussit, quoddã sciret ob uestimenta, & congiaria data populo, mirificè dilectũ a plebe Antoninum: sed profectus contra Parthos, conflictu habito, defectu legionũ, quæ ad Vatum Heliogabalum confugerant, interemptus cum filio Diadumeno periit, postquam mentes quatuordecim imperasset.

*II.
M. Aurelius
Antoninus
Heliogabalus
Imperator
24.*

Itaque tunc hæreditario iure cepellit Imperium Marcus Aurelius Antoninus Varius Heliogabalus Quartum decimum ætatis annum agens, Caracalla, vt diximus, filius, cognominatus Heliogabalus, quod in Phœnicia sacerdos fuisset Solis, quem Phœnices eo nomine appellabant: Antonini nomen sumpsit vel in argumentum generis, vel quod id nomen vsque aded charum esse cognouerit gentibus, vt etiam parricida Bassianus causa eius nominis amaretur. Itaque prius dictus est Varius, post Heliogabalus, postremò, cum accepit Imperium, Antoninus, fuitque in Romano Imperio Antoninorum vltimus: nam propter inauditam, & ferè incredibilem hominis in omni genere libidinem nullus postea Romanorum Imperatorum Antonini cognomentum ausus est accipere, quod alioqui illustrissimũ, sanctũque habitum Heliogabalus proiecta sua, & insigni turpitudine ignominiosum reddiderat: sanè humana naturæ monstrum fuisse

*Ælius Lamp-
Herodianus.*

credi potest, vt ex iis, quæ Ælius Lampridius, Herodianus, alique scriptores memorie prodiderunt, liquidò apparet. Nullus enim principum ad hanc diem maiore libidinis flagrauit infamia, vsque aded vt se in muliebrem sexum exsecari curauit: nullus maiori luxu opes prodegit Imperij, nullus vixit impurius, omnium religionum, Deorumque contemptor, præterquam patris numinis Heliogabali: quod eò magis mirandum videretur, quod cum quarto decimo anno ætatis inelamatus fuisset Imperator, duobus tantum annis Imperauit, & decimo sexto ætatis anno tumultu militari interfectus periit: mirum ea ætate omnes omnino mortales luxu, ac libidine superare potuisse! Eius corpus per vrbis vias more canini cadaueris à militibus tractum est militari cauillo appellantis indomita, & rabida libidinis catulum: nouissimè cum angustum foramen cloacæ corpus minimè reciperet, vsque ad Tiberim deductum adiecto pondere, ne vnquam emergeret, in fluium proiectum est, vnde & Tiberinus, Traiecturusque est appellatus.

*III.
Alexander
Seuerus 25.
Imperator.*

Eo interfecto recepit habenas Imperij Alexander Seuerus vigesimus quintus ordine Imperator meliore orbis fato, ex Mammaeæ consobrinus Heliogabalo, ab eoque, dum viueret, adoptatus, quod Heliogabalus nullum haberet filium: Alexandri nomen accepit, quod in templo dicato apud Arcenam vrbem Alexandro Magno natus esset, cum casu illuc die festo Alexandri pater, cum vxore patriæ solennitatis implenda causa venisset: singulari Princeps Clementia, ita vt eius Imperium, *ἄνευ αἵματος*, id est, sine sanguine dictum fuerit: comitate etiam eximia Dominum se appellari vetuit, & epistolas ad se quasi ad priuatum scribi iussit, serua- to tantum nomine Imperatoris, Nomen Antonini, & Magni delatum sibi à senatu recusauit, quod onerosum esse diceret tantorum nominum maiestati satisfacere vt fuse refert Ælius Lampridius. Ceterum Seueri nomen libenter accepit, quod illi milites indiderunt ob ingentem vigorem animi, & admirandam, singularemque constantiam contra militum insolentiam. Omnibus se blandum as- fabilemque præbebat vsque adeo, vt amicos non solum primi, ac secundi loci, sed etiam

Ælius Lamp.

etiam inferiores ægotantes vileret: sibi ab omnibus liberè, qua sentiebant, dici cuperet: cum dictum esset, audiret: cum audisset, vt res polcebat, emendaret: itaque cum ei obicerent nimiam ciuilitatem Mammea mater, & vxor Memmia Sulpicij consularis viri filia, sapèque dicerent, molliorem tibi potestatem, & cõtempibiliorem imperij fecisti, sed securiorem, inquit, atque diuturniorem, sanè ob præclaras naturæ dotes, imperatoriæque virtutes omnis memoria præiceps censeri debet, quas singulari in Christianos beneuolentia cumulauit: passus est enim Christianos esse, uno, vt auctor est Lampridius, in maiori laratio, in quodiuos principes, deosque gentilico more venerabatur, Christi quoque habebat effigiem, eique templum erigere cogitauit: licet aliquorum præsidum iniustitia, præcipueque Vlpiani Iuriscõsulti opera nonnulli Christiani interfecti legantur in initio imperij Alexandri: quod adhuc penè puer, vt potè decimum sextum agens annum à viris grauiissimis, quorum consilio administrabat imperium, facile eo adduci poterat, vt Christianos prætextu non religionis, sed iustitiæ, aliisque nominibus, quæ Vlpiano Christianorum hosti infensissimo haud difficile erat obtendere, capite plecteret. Clamabat sæpius quod à quibusdam Christianis audierat, idque per præconem, cum aliquem emendaret, dici iubebat: *Quod tibi sermone vis, alicui ne feceris: quam sententiam vique adeo dilexit, vt & in palatio, & in publicis operibus perferibi iuberet. Quamquam verò his omnibus virtutibus abundaret, milites tamen nimiam eius seueritatem, & longè maiorem post Heliogabalum non tulerunt: agentem eum cum paucis in Britannia, vt alij volunt, in Gallia, non ex omnium sententia, sed latrocinantium modo quidam milites, & ij præcipue, qui Heliogabali præmiis effloruerant, occiderunt, postquam vixisset annis 29. mensibus tribus, diebus septem, ac tredecim annis imperasset: fuisse post obitum ascriptum in Deorum numerum affirmat D. Chrysof. homilia 26. in 2. Epistolam ad Corinth.*

Lampridius.

D. Chrysof.

Successit vigesimo sexto loco in imperium Iulius Maximinus Thrax gente, & sæuitia insignis, qui septimum aduersus Ecclesiã bellũ mouit: in prima pueritia pastor nonnunquã procer, qui latronibus insidiaretur, & suos ab incurtionibus vindicaret, vt ait Iulius Capitolinus: magnitudine corporis ferè Gigætea cõspicuum, virtute inter omnes milites clarus, forma virili decorus, ferus moribus, asper, superbus, prima stipendia illa equestria fuere sub Seuero, cui vt notus esset, hæc fuit causa. Natali Getæ filij minoris Seuerus milites dabat ludos propositis præmiis argenteis, id est, armillis, torquibus, & balteolis: hic adolefcens & leuissimus, & vix adhuc latina peritus linguæ ab imperatore publicè petiit, vt sibi potestatem faceret cõtendendi cõ iis, qui in medio erant loco militaret: magnitudine corporis Seuerus miratus, primũ eum cõ iis cõposuit, sed fortissimis quibusque. Tũc Maximinus sexdecim lixas vno sudore deicit, sexdecim acceptis præmiis, munusculis nõ militariibus, iussusque militare. Tertia forte die cum processisset Seuerus ad capũ, in turba exultantẽ more barbarico Maximinũ vidit, iussusque statim tribuio, vt eũ coërceret, ac Romana disciplina imbueret: ille vbi de se intellexit imperatorẽ locutum, suspicatus barbarus & notũ se esse principi, & inter multos conspicuum, ad pedes imperatoris equitantis accessit: tũ volens Seuerus explorare, quãtus in currendo esset, equum multis circuitionibus admisit, cumque imperator laborasset, nec ille tamen à currendo per multa spacia desisset, ait: Quid vis Thracisce? nunquid delectat iuctari post cursum: quantumlibet, inquit, Imperator: descendit Seuerus ex equo, & recentissimos quosque ac fortissimos milites ei comparari iussit: tum ille more solito septem fortissimos

III.
Iulius Maximinus 26.
Imperator.
Iulius Capitolinus.

vno sudore vicit: solusque omnium à Seuerò post argentea præmia torque aureo donatus est: iustusque inter stipatores corporis sui semper in aula cõsistere. Hinc factus inter milites clarus, amari à tribunis, à commilitonibus suspici, impetrare ab imperatore, quod vellet, eò adhuc adolescens esset, sed tamen longitudine corporis, & vastitate, ac forma, atque oculorum magnitudine, & candore omnes excelleret: tanta corporis magnitudine, vt octo pedum esset, & propè semis: pollice ita vasto, vt vxoris dextro cherio pro annulo vteretur: calceamētum eius pede maius hominis vestigio, atque mensura: tantis viribus, vt rhedam onustam solus moueret: equo si pugnum dedisset, dentes solueret, si calcem, crura frangeret: lapides tophicis friaret: arbores teneriores scinderet: alij denique eum Milonē Crotoniatem, alij Herculem, Antæum alij vocabant. Itaque tribunum legionis quartæ ex tyronibus, quam ipse Seuerus composuerat, effectit, eumque in hæc verba prouexit, *Veteres milites tibi, Maximine, idcirco non credidi, quod veritus sum, ne vitia eorum, qua sub aliis inoleuerunt, emendare non posses: habes tyrones ad tuos mores, ad tuam virtutem, ad tuum laborem, eos fac militiam addiscere, vt tibi multos Maximinos Republica optabiles solus efficias.*

V. Occiso itaque Alexandro Maximinus primùm è corpore militari nondum senator sine decreto senatus Augustus ab exercitu est appellatus: respondebat vastitati corporis par crudelitas, ita vt illum alij Cyclopem, alij Bustridem, alij Scironem, nonnulli Phalarim, multi Typhonem, vel Gygem vocitaret. Illum Senatus tantùm timuit, vt vota in templis publicè, priuatimque mulieres etiam cum suis liberis facerent, ne vnquam urbem Romam videret: audiebat enim alios in cruce sublatos, alios animalibus nuper occisis inclusos, alios fetis obiectos, alios fustibus elisos, atque hæc sine delectu dignitatis. Non fuit animal in terris crudelius, omnia sic in viribus suis ponens, quasi non posset occidi, scelerum ob vitium, corporisque magnitudinem immortalem ducens. Quare non mirum, si initio statim imperij Christianos persequendos decreuerit, vt refert Euseb. lib. 6. cap. 21. *Maximinus, inquit, propter grauem inuidiam, qua contra Alexandri familiam, in qua complures fideles, & Christiani versabantur, flagrabat, acerbam persecutionis tempestatem concitauit, insitque solos Ecclesiarum presides tanquam auctores doctrine Evangelica neci dari.* Hanc persecutionem sextam ordine ponit Orosius lib. 7. cap. 19. & Augustinus lib. 18. de Ciuit. Dei, cap. 25. sed eam nos septimam constituimus, iuxta eam suppositionem, quam cum aliis auctoribus iam superius meliorem duximus.

Eusebius.

Orosius.
D. August.

VI.

Iul. Capit.

Capitol.

Hoc tempore Pontianus, & Anterus Romanis Antistites martyrio coronantur, alique innumerabiles, vt par est credere de tam sæuo, immanique tyranno, vt in suos quoque vel fictis, vel minimis de causis crudeliter defæuere, nec nisi multis eorū millibus interfectis quiesceret, vt testatur Iulius Capitolinus: Ignobilitatis, inquit, tegenda causa omnes conscios generis sui interemit: nonnullos etiam amicos, qui ei sæpe misericordie, ac pietatis causa pleraque donauerant. Factionem quandam ipse finxisse perhibetur, vt vim crudelitatis augetet: denique sine iudicio, sine accusatione, sine delatore, sine defensione omnes interemit, omnium bona sustulit, & plus quatuor millibus hominum occisis se satiare non potuit. Illud tamen factum est diuinitus, vt ne tantum crudelitatis monstrum diu perduraret, cessareque ad eò Christianorum persecutio, nec enim triennio amplius imperauit. Verum enim verò, cum Romani eius crudelitatem ferre non possent, vt auctor est idem Capitolinus, quod delatores eò dearent, accusatorem immitteret, crimina fingeret, innocentes occideret, damnaret omnes, quicumque in iudicium venissent, ex ditissimis hominibus pauperimos faceret,

faceret, nec aliunde nisi malo alieno pucuniam quaereret, deinde sine delicto consulares viros, ducesque multos interimeret, alios Scythicis vehiculis exhiberet, alios in custodia detineret, nihil denique praetermitteret, quod ad crudelitatem pertinere videretur, defectionem ab eo pararunt non Romani tantum, sed quia & in milites saepebat exercitus, qui erat in Africa, subita, & insperata seditione Gordianum senem virum grauisimum, tunc Proconsulem, etiam inuitum, & reclamantem instanter cum gladijs, & cum omni genere telorum purpuram sumere coegit, atque Imperatorem appellauit, posteaque Maximinum, & filium eiusdem nominis adolecentem longe pulcherrimum, vigesimum agentem annum, quem ipse Augustum nominauerat, in tentorio quiescentem occiderunt conclamantibus cunctis militari ioco ex pessimo genere ne catulum quidem habendum: eorum capita praefixa cõtis Aquileiensibus demonstrarunt, missa etiam Romam. Dicitur vix potest quanta ubique laetitia fuerit, cum Romam per Italiam Maximini caput ferretur, cunctis ad gaudium publicum occurrentibus: iam primus nuntius, qui ex Aquileiensi vrbe Romam missus fuerat, tanto impetu mutatis equis cucurrit, vt quartæ die Romam veniret. Obijt sexagenario maior, postquam vt diximus tribus annis Imperij clauum tenuisset.

Octaua Ecclesiae sub Decio Imperatore persecutio.

SECTIO VIII.

Viente adhuc Maximino Puppienus, qui & Maximus militari excellens disciplina, & Clodius Balbus generis nobilitate clarissimus ex Senatusconsulto Imperatores appellati fuerunt, sed eos quam primum milites, vt potest non a se, sed a Senatu creatos occiderunt: similiterque duo Gordiani pater, & filius, qui etiam consentiente senatu inuaserant principatum, periere, Gordiano adulescente facto Augusto, qui si Puppienus, & Maximus, duobusque Gordiani in Imperatorum numerum eodem simul tempore adscribantur, vigesimum octauum locum in Romanis Imperatoribus tenet: cuius vt prosapia, totaque de Gordianis historia fit illustrior, sciendum ex Iulio Capitolino, & Arriano scriptore Graecae historiae, Dexippo item Graeco auctore, quos laudat idem Capitolinus, non duos, sed tres fuisse Gordianos. Horum senior natus ex patre Metio Marullo, matre Vlpia Gordiana originem paternam ex Gracchorum, maternam ex Traiani Imperatoris genere duxit. Post nobilem quaesturam, ac praturam consulatum primum inijt cum Antonino Caracalla, secundum cum Alexandro: post consulatum Proconsul Africae factus est, sic amatus ab Afris, vt eum alij Scipionem, Catonem alij, multi Mutium, ac Rutilium, aut Laelium dicerent. Extat honorifica eorum acclamatio, cum enim quadam die factum Imperatorium legeret, atque a proconsulibus Scipionibus cepisset, acclamatum est: *Nonne Scipioni, vero Scipioni Gordiano proconsuli.*

i. Balbinus, & Puppienus Imperatores. Gordianus Imperator vigesimus octauus. Iul. Capis. Arrianus, Dexippus.

Igitur cum iam orbis terrarum odio Maximini flagraret, Imperator cum filio etiam Gordiano est appellatus iam octogenarius: quorum electio senatui fuit gratissima: res tamen infeliciter cecidit, etenim Gordianus filius a Capeliano Maximini duce commisso praelio vincitur, & interficitur. Gordianus vero pater audita filij morte graui percussus dolore, timensque praeterea Maximini copias, vt hostium vincula, ignominiamque vitaret, laqueo vitam finioit. Hic exitus duorum Gordianorum fuit, quos ambo senatus & appellauit Augustos, & in diuos

ii.